

УДК 657

Павелко О.В.*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту
Національного університету водного господарства
та природокористування*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

THE THEORETICAL PRINCIPLES OF CONSTRUCTION INCOMES ACCOUNTING

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено теоретичні засади побудови обліку доходів будівельних підприємств. Систематизовано підходи науковців до ідентифікації сутності доходів та їх класифікації. Окреслено місце класифікації доходів у побудові їх бухгалтерського обліку. Висвітлено звітність, яка складається за результатами ведення обліку доходів. Обґрунтовано значення теоретичних засад побудови обліку доходів.

Ключові слова: облік, дохід, будівельне підприємство, звітність, економічна сутність, класифікація.

АННОТАЦИЯ

В статье исследованы теоретические основы построения учета доходов строительных предприятий. Систематизированы подходы ученых к идентификации сущности доходов и их классификации. Определено место классификации доходов в построении их бухгалтерского учета. Освещена отчетность, которая составляется по результатам ведения учета доходов. Обосновано значение теоретических основ построения учета доходов.

Ключевые слова: учет, доход, строительное предприятие, отчетность, экономическая сущность, классификация.

ANNOTATION

The article performs the theoretical principles of construction incomes accounting. Scientific approaches to identify the essence of income and its classification are systematized. The place of classification in the system of the construction accounting is outlined. The article deals with the reporting, which is based on the results of income accounting. The significance of the theoretical principles of construction incomes accounting is grounded.

Keywords: accounting, income, construction enterprise, reports, economic essence, classification.

Постановка проблеми. Будівництво як один з ключових видів економічної діяльності є важливим фактором розвитку вітчизняної економіки. Згідно з даними Державної служби статистики України [1] впродовж 2015–2016 рр. обсяги виконаних будівельних робіт зросли, що свідчить про нарощування діяльності будівельними підприємствами у частині зведення будівель як житлового, так і нежитлового призначення. Зауважене вище вказує на актуальність дослідження економічної сутності, класифікацій доходів будівельних підприємств, що є теоретичними засадами побудови обліку доходів, оскільки саме за даними обліку, за належного ведення якого використовуються вірно сформовані класифікації, формується звітність, яка пред'являється користувачам для прийняття відповідних рішень. Саме вони чинять вплив безпосередньо на функціонування господарюючого суб'єкта та його результативність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Суттєвий внесок у дослідження питань з обліку доходів будівельних підприємств здійснили такі вітчизняні вчені, як, зокрема, З. Задорожний [2; 3], П. Кричун [4], В. Пархоменко [5], М. Петренко [6], С. Строїч [7], Н. Тарасова [8], І. Чалий [9]. Питанням визнання, оцінки та обліку доходів присвячено праці О. Кисельової [10], Р. Назарбаєвої [11], Є. Свідерського [12], І. Склярука [13] та інших науковців.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас недостатньо уваги приділено обґрунтуванню теоретичних засад побудови обліку доходів будівельних підприємств та формуванню практичних рекомендацій щодо використання класифікацій доходів будівельних підприємств у їх практичній діяльності.

Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретичних засад щодо побудови обліку доходів будівельних підприємств. Завдання дослідження такі: з'ясування та уточнення сутності доходу, розроблення практичних рекомендацій з удосконалення класифікацій доходів будівельних підприємств з урахуванням наявних численних організаційно-економічних особливостей будівництва як виду економічної діяльності. Об'єкт дослідження – процес ведення діяльності будівельними підприємствами. Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних завдань з обліку доходів будівельних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перед проведенням дослідження сутності доходу будівельних підприємств, його класифікації слід зосередити увагу на трактуванні сутності поняття «будівництво». З введенням в дію Класифікатора видів економічної діяльності актуальним стало використання саме поняття «будівництво», натомість втратив чинність Загальний класифікатор галузей народного господарства, а також практично перестало використовуватись поняття «будівельна галузь».

З метою ідентифікації сутності поняття «будівництво» доцільно розглянути визначення, наведені у нормативно-правових актах. Відповідно до п. 2 П(С)БО 18 «Будівельні контракти» будівництво – це спорудження нового об'єкта, реконструкція, розширення, добудова, рестав-

рація і ремонт об'єктів, виконання монтажних робіт [14].

У ст. 1 Закону України «Про архітектурну діяльність» від 20 травня 1999 р. № 687-XIV (зі змінами) будівництво визначено як нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт. Згідно з Класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД-2010) секція «будівництво» охоплює загальні та спеціалізовані роботи з будівництва будівель і споруд, включає нове будівництво, ремонтні роботи, розширення та реконструкцію, зведення будівель зі збірних конструкцій на місці ведення робіт, а також будівництво тимчасових об'єктів. Зазначена секція передбачає розділи, що стосуються будівництва будівель (розд. 41), будівництва споруд (розд. 42) і спеціалізованих будівельних робіт (розд. 43).

А. Завгородній та Г. Вознюк зазначають, що «будівництво – процес спорудження будівель і споруд» [15, с. 65]. Н. Бондарева трактує будівництво як процес спорудження будівель і споруд, що полягає у створенні нових підприємств, здійснює розширення, реконструкцію, переозброєння діючих підприємств та інших об'єктів виробничої сфери, а також невиробничої сфери [16, с. 49]. Термін «будівництво» тісно пов'язаний з функціонуванням будівельного комплексу країни – однієї із найбільш капіталомістких і диференційованих систем, кожна зі складових якої характеризується наявністю підприємств та організацій, які займаються різноманітними видами будівництва (сільськогосподарським, житловим тощо). Як учасники будівельного комплексу організації та установи під час ведення обліку окремих операцій основної діяльності використовують різні нормативно-правові акти. Значна тривалість процесу будівництва впливає на специфіку, яка існує, зокрема, у визнанні доходів основної діяльності будівельних підприємств, облік яких має певні особливості порівняно з іншими видами економічної діяльності.

Загальний порядок визнання доходів у бухгалтерському обліку передбачено нормами

П(С)БО 15 «Дохід», однак будівельні підприємства під час формування у бухгалтерському обліку інформації щодо визнання й оцінки доходів впродовж виконання будівельних контрактів використовують норми П(С)БО 18 «Будівельні контракти».

Сутність доходу за чинними стандартами обліку показано на рис. 1.

Можна зробити висновок, що у визначенні за М(С)БО 18 «Дохід» у дефініції спостерігається поняття звичайної діяльності, чого немає у НП(С)БО 1. У працях сучасних економістів спостерігаються різноманітні підходи до визначення сутності доходу. У монографії В. Дерія запропоновано визначення доходу як економічної категорії, що означає одержання підприємством певних активів (грошей, матеріальних ресурсів) чи зменшення сум зобов'язань, які спонукають до збільшення сум власного капіталу (за виключенням збільшення сум капіталу з внесків власників або учасників) [14, с. 28].

В. Сопко та В. Завгородній під доходами розуміють «валовий прилив (надходження) економічної вигоди протягом звітного періоду, який виникає в процесі діяльності підприємства. Мається на увазі звичайна операційна діяльність» [18, с. 283].

Ф. Бутинець теж розглядає дохід як надходження економічних вигод, однак уточнює джерела їх виникнення: «які виникають у результаті діяльності підприємства у вигляді виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), гонорарів, відсотків, дивідендів тощо» [19, с. 509].

На відміну від попередніх визначень, трактування доходу М. Пушкарем як економічної категорії, що в загальному розумінні означає потік грошових та інших надходжень за одиницю часу і складається з таких пофакторних елементів, як прибуток, заробітна плата, процент і рента [20, с. 389], децю відрізняється, оскільки не зводиться до існування економічних вигод.

Децю іншою є сутність доходу від основної діяльності будівельних підприємств, проте визначення цього поняття зустрічається вкрай

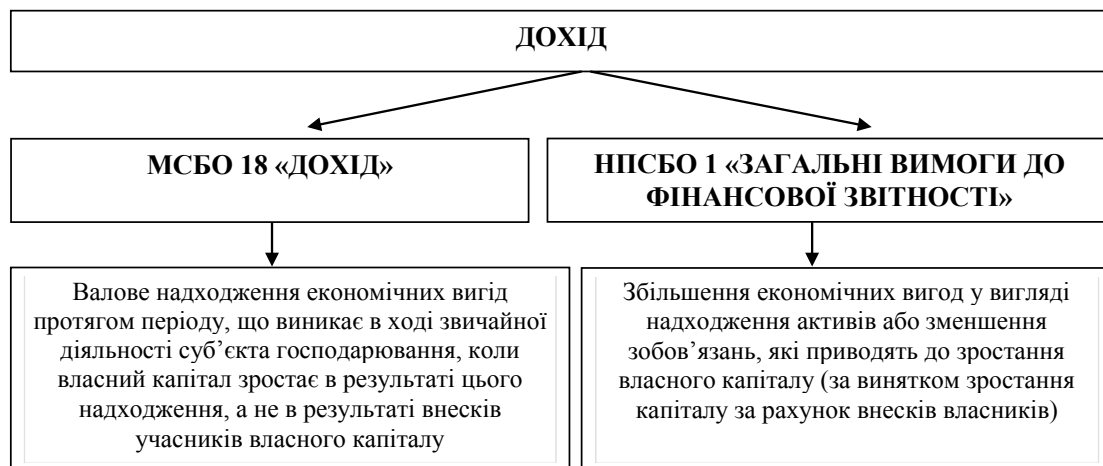

Рис. 1. Визначення доходу за національними та міжнародними стандартами

рідко, переважно у доробках російських вчених. Фінансовий результат (прибуток, дохід), за твердженням Н. Волкова, – це виражений у грошовій формі економічний підсумок господарської діяльності будівельної фірми за визначений період часу [21, с. 224].

На нашу думку, під доходами основної діяльності будівельних підприємств слід розуміти надходження економічних вигод, які одержані внаслідок виконання будівельних робіт за визначений період часу задіяними структурними підрозділами за умови використання наявного підприємницького потенціалу з урахуванням наявних ризиків та конкурентних переваг. Це визначення є досить стислим і водночас належним чином відображає усі характеристики доходу будівельного підприємства: дохід відображається у надходженні економічних вигод, вигоди одержуються за певний період часу відповідними підрозділами, дохід отримується за умови існування відповідних ризиків та конкурентних переваг.

Відповідно до п. 3 П(С)БО 18, що дублює п. 22 М(С)БО 11 «Будівельні контракти», доходи і витрати впродовж виконання будівельного контракту визнаються на дату балансу за методом ступеня завершеності робіт, належне застосування якого набуває особливої актуальності, оскільки користувачі фінансової звітності зацікавлені в отриманні реальної інформації з відображенням достовірних даних про доходи та витрати підприємств, що функціонують на ринку виконання будівельних робіт.

Для належного ведення обліку доходів велике значення має документування операцій основної діяльності. До 4 грудня 2009 р. будівельні підприємства застосовували Акт приймання виконаних підрядних робіт (ф. № КБ-2в) та Довідку про вартість виконаних підрядних робіт (ф. № КБ-3), що були затверджені Наказом Державного комітету статистики України, Державного комітету України з будівництва та архітектури «Про затвердження типових форм первинних документів з обліку в будівництві» від 21 червня 2002 р. № 237/5.

Основними первинними документами з обліку у будівництві з 2009 р. до 2014 р. були Акт приймання виконаних будівельних робіт (ф. № КБ-2в) та Довідка про вартість виконаних будівельних робіт та витрати (ф. № КБ-3), затверджені Наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України «Про затвердження типових форм первинних документів з обліку в будівництві» від 4 грудня 2009 р. № 554.

З метою удосконалення кошторисно-нормативної бази у будівництві на підставі Рішення Науково-технічної ради Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 13 грудня 2012 р. № 206 та на виконання Програми перегляду державних будівельних норм і правил на період до 2015 р., затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 471, прийнято з наданням чинності

з 1 січня 2014 р. національний стандарт ДСТУ БД.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва», що розроблений ТОВ «Наукововиробнича фірма «Інпроект»».

Додатками Т-Ц до ДСТУ БД.1.1-1/2013 «Правила визначення вартості будівництва» передбачено примірні форми первинних документів з обліку у будівництві, які використовуються під час проведення взаєморозрахунків за обсяги виконаних робіт.

Відповідно до п. 6.4.2 Правил визначення вартості будівництва під час визначення вартості виконаних обсягів робіт і проведення взаєморозрахунків за виконані роботи по об'єктах будівництва, зведення яких здійснюється за рахунок державних коштів, застосовуються примірні форми первинних облікових документів «Акт приймання виконаних будівельних робіт» (примірна форма № КБ-2в) і «Довідка про вартість виконаних будівельних робіт та витрати» (примірна форма № КБ-3).

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XIV (зі змінами) «для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи» [22].

Основними показниками форми № КБ-2в «Акт приймання виконаних будівельних робіт» є такі: «Разом прямі витрати» (вартість матеріалів, заробітна плата тощо); «Загальновиробничі витрати»; «Кошти на зведення та розбирання тимчасових будівель і споруд»; «Додаткові витрати у зимовий (літній) період»; «Разом вартість будівельно-монтажних робіт»; «Прибуток»; «Адміністративні витрати»; «Податок на додану вартість»; «Всього за актом».

Отже, цей документ містить інформацію про низку показників і з огляду на вищевикладене він є зведеним, а не первинним, отже, типова форма № КБ-2в «Акт приймання виконаних будівельних робіт» – зведений обліковий документ.

З метою формування достовірних даних у частині доходів будівельних підприємств для належного їх представлення у різних видах та формах звітності виникає потреба у проведенні правильної класифікації. Класифікація – це не суто теоретичне поняття. Вдале її проведення може бути корисним для практичних цілей. Так, зокрема, адаптація класифікацій доходів до реальних потреб будівельних підприємств здатна суттєво полегшити процес ведення обліку та складання звітності.

Як справедливо зазначає М. Бердар, «класифікація доходів дає можливість із достатнім ступенем повноти розкривати користувачам інформацію про джерела надходжень та види діяльності для отримання доходів, про залежність чи незалежність окремих категорій доходів від ефективності менеджменту на підприємстві, а також здійснювати ефективний і своєчасний контроль і аналіз доходів і результатів діяльності підприємств» [23, с. 164].

Безперечно, на підприємстві слід використувати економічно обґрунтовану класифікацію доходів, адже належний вибір її ознак сприяє отриманню своєчасної, повної та достовірної інформації, необхідної для прийняття виважених управлінських рішень та ефективної і злагодженої організації ведення бухгалтерського обліку. Досить влучно щодо цього говорить О. Князева: «Класифікація виконує не формальну роль, а є найважливішим елементом для побудови системи управління доходами» [24, с. 56].

Класифікація доходів підприємств не знайшла широкого висвітлення у працях науковців. Частково це питання опрацьоване у підручнику Л. Нападовської, монографіях В. Дерія та З.-М. Задорожного, посібнику Ф. Бутинця, дисертаційних роботах В. Полянка, Й. Канака, М. Ломонос-Чанкселіані, А. Шайкана та В. Костюченко.

Розвиваючи ідеї вітчизняних учених [2, с. 97], пропонуємо виділяти такі класифікаційні ознаки доходів будівельних підприємств, як вид діяльності; місце виникнення; можливість здійснення контролю; регулярність отримання; період формування; звітний період обліку; ступінь деталізації; вид виконаних робіт і наданих послуг; вид будівель; суб'єкт виконання будівництва; спосіб та характер будівництва (табл. 1).

Задля дослідження сутності перелічених видів доходів будівельних підприємств доцільно більш детально охарактеризувати подану класифікацію. За видами діяльності дохід поділяється на дохід від діяльності, що продовжується (операційної, інвестиційної, фінансової), та дохід від припиненої діяльності, необоротних

активів, якщо їх не переведено до складу необоротних активів, утримуваних для продажу (дохід від інвестицій в асоційовані підприємства, дочірні підприємства тощо). Дохід від фінансової діяльності включає дохід від участі в капіталі та інший фінансовий дохід (дивіденди та відсотки одержані), внаслідок отримання якого відбуваються зміни розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства.

За місцем виникнення дохід поділяється на дохід основного виробництва (дохід виробничих структурних підрозділів будівельного підприємства, які безпосередньо беруть участь у виконанні будівельно-монтажних робіт); дохід допоміжного виробництва (дохід виробничих структурних підрозділів, які зайняті забезпеченням основного виробництва); дохід другорядного виробництва (дохід виробничих структурних підрозділів, які займаються виробництвом бетону тощо).

За можливістю здійснення контролю дохід поділяється на контрольований (його рівень може контролюватись з боку власників чи менеджерів будівельного підприємства, котрі здатні змінювати його своїми діями чи внаслідок впровадження певних рішень) та неконтрольований (дохід, що не може бути контрольований власниками або менеджерами організації, які не здатні чинити вплив ані на період його отримання, ані на його величину). За регулярністю отримання виділяється регулярний (систематичний) дохід (має систематичний характер, тобто формується у кожному звітному періоді) та нерегулярний (разовий) дохід (може отримуватись разово або з періодичністю, яка становить більше одного звітного періоду). За пері-

Таблиця 1

Класифікація доходів будівельних підприємств

№ з/п	Класифікаційні ознаки	Види доходів
1.	Вид діяльності	Дохід від діяльності, що триває (операційної, інвестиційної, фінансової); дохід від припиненої діяльності
2.	Місце виникнення	Дохід основного виробництва; дохід допоміжного виробництва; дохід другорядного виробництва
3.	Можливість здійснення контролю	Контрольований дохід; неконтрольований дохід
4.	Регулярність отримання	Регулярний (систематичний дохід); нерегулярний (разовий) дохід
5.	Період формування	Дохід минулого періоду; дохід звітного періоду; дохід майбутнього періоду
6.	Звітний період обліку	Дохід за місяць; дохід за квартал; дохід за півріччя; дохід за три квартали; дохід за рік; дохід за період виконання будівельного контракту чи договору підряду, що перевищує один рік
7.	Ступінь деталізації	Дохід будівельної бригади; дохід будівельної дільниці, цеху та інших структурних підрозділів; дохід будівельного підприємства
8.	Вид виконаних робіт і наданих послуг	Дохід від будівництва; дохід від надання послуг генерального підряду
9.	Вид будівель	Дохід від будівництва житлових будівель; дохід від будівництва нежитлових будівель
10.	Суб'єкт виконання будівництва	Дохід від виконання будівництва власними силами; дохід від виконання будівництва підрядними організаціями
11.	Спосіб та характер будівництва	Дохід, одержаний від виконання капітального ремонту; дохід, одержаний від виконання поточного ремонту

одом формування виділяється дохід минулого, звітного та майбутнього періодів, відповідно, йдеться про дохід, отриманий у результаті минулих подій; дохід, який напрацьовується у даний період часу; дохід, отримання якого передбачається у майбутніх періодах (з огляду на укладені будівельні контракти).

Залежно від звітного періоду обліку доходів виділяється дохід за місяць, за квартал, за півріччя, за три квартали, за рік та за період виконання будівельного контракту чи договору підряду, що перевищує один рік. Ця класифікація доходів обумовлена тим, що у бухгалтерському обліку та в обліку податкових розрахунків дані накопичуються та обліковуються за кожен місяць, а звітність формується за квартал, півріччя, три квартали та за рік. Проте слід відзначити, що досить часто період виконання будівництва перевищує один рік, з огляду на що слід виокремлювати дохід за період виконання будівельного контракту чи договору підряду, що перевищує один рік.

За ступенем деталізації доходу можна виділити дохід будівельної бригади (дохід від бу-

дівельних робіт, виконаних конкретно будівельною бригадою); дохід будівельної дільниці, цеху та інших структурних підрозділів (дохід від будівельних робіт, виконаних певною кількістю будівельних бригад, які віднесені до складу структурних підрозділів); дохід будівельного підприємства (сукупний дохід, отриманий усіма наявними структурними підрозділами).

Залежно від видів виконаних робіт і наданих послуг дохід слід поділяти на дохід від будівництва та дохід від надання послуг генерального підряду. В результаті виконання будівельних робіт для замовника підприємство отримує дохід від будівництва, у разі пошуку і залучення до процесу будівництва субпідрядних організацій генеральний підрядник одержує дохід від надання послуг генерального підряду (як правило, складає до 4% від кошторисної вартості будівництва). Принципово різна економічна сутність зазначених видів доходу обумовлює необхідність використання цієї класифікації.

Залежно від видів будівель пропонуємо виокремлювати дохід від будівництва житлових будівель, нежитлових будівель. Подана кла-

Таблиця 2

Класифікації доходів будівельних підприємств для потреб управління

№ з/п	Класифікаційна ознака	Вид доходів	Відображення на рахунках обліку	Подання у звітності	
				Статистична звітність	Фінансова звітність
			Кредит рахунку	Звіт про виконання будівельних робіт (ф. № 1-кб) (місячна)	
1.	Вид будівель	Дохід від будівництва житлових будівель	703.1 «Дохід від будівництва житлових будівель»	Рядок 012 «Обсяг виконаних будівельних робіт з будівництва житла власними силами»	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (ф. № 2), ряд. «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)», ряд. 2000
		Дохід від будівництва нежитлових будівель	703.2 «Дохід від будівництва нежитлових будівель»	Рядок 013 «Обсяг виконаних будівельних робіт з будівництва нежитлових будівель власними силами»	
2.	Суб'єкт виконання будівництва	Дохід від виконання будівництва власними силами	703.11 «Дохід від будівництва власними силами житлових будівель»; 703.21 «Дохід від будівництва власними силами нежитлових будівель»	Рядок 01 «Обсяг виконаних будівельних робіт власними силами»; рядок 015 «Обсяг виконаних будівельних робіт господарським способом»	
		Дохід від виконання будівництва підрядними організаціями	703.12 «Дохід від будівництва житлових будівель підрядними організаціями»; 703.22 «Дохід від будівництва нежитлових будівель підрядними організаціями»	Рядок 021 «Обсяг реалізованих будівельних робіт за договорами субпідряду»	
3.	Спосіб та характер будівництва	Дохід, одержаний від виконання капітального ремонту	703.111 «Дохід від виконання капітального ремонту житлових будівель»; 703.211 «Дохід від виконання капітального ремонту нежитлових будівель»	Рядок 016 «Обсяг виконаних будівельних робіт з капітального ремонту»	
		Дохід, одержаний від виконання поточного ремонту	703.112 «Дохід від виконання поточного ремонту житлових будівель»; 703.212 «Дохід від виконання поточного ремонту нежитлових будівель»	Рядок 017 «Обсяг виконаних будівельних робіт з поточного ремонту»	

сифікація обґрунтовується тим, що будівельні підприємства з 1 січня 2010 р. щомісячно подають до органів державної статистики «Звіт про виконання будівельних робіт» (форма № 1-кб), де у розд. 1 «Обсяг виконаних робіт» слід зазначити обсяг будівельних робіт, виконаних власними силами у розрізі будівництва житлових будівель та нежитлових будівель.

За суб'єктами виконання будівництва пропонуємо виділяти дохід від виконання будівництва власними силами та дохід від виконання будівництва підрядними організаціями. Застосування поданої класифікації обґрунтовується тим, що у формі статистичної звітності «Звіт про виконання будівельних робіт», затвердженій Наказом Державної служби статистики України від 26 липня 2016 р. № 129, будівельні підприємства зобов'язані відображати загальний обсяг реалізованих будівельних робіт за звітний період та зазначити у його складі обсяг робіт, виконаний підрядником на умовах субпідряду (рядок 021). Адаптацію окремих класифікацій доходів будівельних підприємств до потреб обліку і звітності представлено в табл. 2.

Отже, під час прийняття управлінських рішень керівники будівельних підприємств можуть використовувати дані звітності, зокрема фінансової та статистичної, у рядках якої показуються складові доходу будівельного підприємства у розрізі різних ознак. За умови використання даних класифікацій в аналітичному обліку будівельних підприємств систематично формуватиметься інформація, необхідна для складання звітності. Проведення правильної класифікації доходів будівельних підприємств, її апробація в обліку спрощують ведення обліку загалом.

Висновки. Отже, формування теоретичних засад відображення облікової інформації про доходи будівельних підприємств є вкрай важливим, оскільки за результатами обліку складається звітність, що пред'являється зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття відповідних управлінських рішень, які чинять вплив на результативність діяльності будівельних підприємств. Використання правильної класифікації доходів уможливує її практичне впровадження під час ведення бухгалтерського обліку через застосування відповідної аналітики за рахунками доходів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Задорожний З. Внутрішньогосподарський облік в будівництві: методологія та організація: дис. ... докт. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / З.-М. Задорожний. – Тернопіль, 2007.
3. Задорожний З.-М. Внутрішньогосподарський облік у будівництві: [моногр.] / З.-М. Задорожний. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 336 с.
4. Кричун П. Оцінка виробництва / П. Кричун // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – Вип. 6. – С. 40–48.
5. Пархоменко В. Бухгалтерський облік доходів і витрат за будівельними контрактами / В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2001. – № 6. – С. 6–9.
6. Петренко М. Проблеми визнання і оцінки доходів і витрат у будівництві / М. Петренко, К. Захарова // Економічний аналіз. – 2010. – Вип. 6. – С. 292–294.
7. Строїч С. Собівартість будівельно-монтажних робіт: вивчаємо нові Методрекомендації / С. Строїч // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – № 33. – С. 17–19.
8. Тарасова Н. Визнання доходів і витрат протягом виконання будівельного контракту / Н. Тарасова // Будівельна Бухгалтерія. – К.: Бліц-Інформ, 2005. – С. 187–198.
9. Чалий І. Будівельний облік для профі: секрети майстерності / І. Чалий. – Х.: Фактор, 2006. – 400 с.
10. Кисельова О. Податок на прибуток в координатах податкового кодексу: плюси та мінуси / О. Кисельова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 3. – С. 40–51.
11. Назарбасва Р. Бухгалтерський облік у будівництві: загальне й особливе / Р. Назарбасва // Бухгалтерія. – 2002. – № 18/1 (485). – С. 31–39.
12. Свідерський Є. Удосконалення методики бухгалтерського обліку податку на прибуток згідно з Податковим кодексом України / Є. Свідерський, Д. Свідерський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 3. – С. 3–7.
13. Склярук І. Генезис підходів до визначення прибутку до оподаткування в Україні / І. Склярук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 4. – С. 26–30.
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: Наказ Міністерства фінансів України від 28 квітня 2001 р. № 205 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01>.
15. Фінансовий словник / [А. Завгородній, Г. Вознюк, Т. Смовженко]. – 3-тє вид., випр. та доп. – К.: Знання, КОО, 2000. – 587 с.
16. Бондарева Н. Термінологічне дослідження поняття «будівництво» в економіці України / Н. Бондарева // Вісник Львівського національного університету імені І. Франка. – (Серія «Економіка»). – 2008. – Вип. 40. – С. 47–50.
17. Дерій В. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю: [моногр.] / В. Дерій. – Тернопіль: ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – 272 с.
18. Сопко В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: [підруч.] / В. Сопко, В. Завгородній. – К.: КНЕУ, 2004. – 411 с.
19. Контроль і ревізія / [Ф. Бутинець, Н. Виговська, Н. Малюга, Н. Петренко]. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 544 с.
20. Пушкар М. Фінансовий облік: [підруч.] / М. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.
21. Волков Н. Бухгалтерський учет в строительстве / Н. Волков. – М.: Финансы и статистика, 1990. – 240 с.
22. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
23. Бердар М. Організаційно-методичні аспекти бухгалтерського обліку доходів і фінансових результатів підприємства / М. Бердар // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 6 (121). – С. 161–164.
24. Князева О. Класифікація доходів підприємств у системі бухгалтерського обліку / О. Князева // Вісник КНТЕУ. – 2006. – № 5. – С. 56–62.